
BÀI 14: CÁC QUỐC GIA CỔ ĐẠI TRÊN ĐẤT NƯỚC VIỆT NAM

TÓM TẮT LÝ THUYẾT

1. Quốc gia Văn Lang - Âu Lạc

a. Cơ sở hình thành Nhà nước.

- Kinh tế: Đầu thiên niên kỷ I TCN cư dân văn hóa đã biết sử dụng công cụ đồng phổ biến và bắt đầu biết sử dụng công cụ sắt.

+ Nông nghiệp dùng cày khá phát triển, kết hợp với săn bắn, chăn nuôi và đánh cá.

+ Có sự phân chia lao động giữa nông nghiệp và thủ công nghiệp.

- Xã hội:

+ Sự phân hóa giàu nghèo càng rõ rệt.

+ Công xã thị tộc tan vỡ, thay vào đó là công xã nông thôn và gia đình phụ hệ.

---> Sự chuyển biến kinh tế - xã hội đặt ra những yêu cầu mới: Trị thủy, quản lý xã hội, chống giặc ngoại xâm. Nhà nước ra đời đáp ứng những nhu cầu đó.

* Quốc gia Văn Lang (VII - III TCN).

- Kinh đô: Phong Châu (Việt Trì - Phú Thọ).

- Tổ chức nhà nước:

+ Đứng đầu nhà nước là vua Hùng, vua Thục.

+ Giúp việc có các Lạc hầu, Lạc tướng. Cả nước chia làm 15 bộ do Lạc tướng đứng đầu.

+ Ở các làng xóm đứng đầu là Bô chính.

- Tổ chức bộ máy Nhà nước còn đơn giản, sơ khai.

* Quốc gia Âu Lạc: (III - II TCN).

- Kinh đô: Cổ Loa (Đông Anh - Hà Nội).

- Lãnh thổ mở rộng hơn, tổ chức bộ máy Nhà nước chặt chẽ hơn.

- Có quân đội mạnh, vũ khí tốt, thành Cổ Loa kiên cố, vững chắc.

- Nhà nước Âu Lạc có bước phát triển cao hơn nhà nước Văn Lang.

b. Đời sống vật chất - tinh thần của người Việt Cổ.

+ Đời sống vật chất:

- Ăn: gạo tẻ, gạo nếp, thịt cá, rau củ.

- Mặc: Nữ mặc áo, váy, nam đóng khố.
- Ở: Nhà sàn.
- + Đời sống tinh thần:
 - Sùng bái thần linh, thờ cúng tổ tiên.
 - Có tập quán nhuộm răng đen, ăn trầu, xăm mình, dùng đồ trang sức.
 - Đời sống vật chất tinh thần của Người Việt cổ khá phong phú, hòa nhập với tự nhiên.

2. Quốc gia cổ Cham - pa

- Địa bàn: khu vực miền Trung và Nam Trung Bộ ngày nay.
- Kinh đô: Lúc đầu Trà Kiệu - Quảng Nam sau đó rời đến Đồng Dương - Quảng Nam, cuối cùng chuyển đến Trà Bàn - Bình Định.
- Tình hình Cham-pa từ thế kỷ II đến X.
- + Kinh tế:
 - Hoạt động chủ yếu là trồng lúa nước.
 - Sử dụng công cụ sắt và sức kéo trâu bò.
 - Thủ công: dệt, làm đồ trang sức, vũ khí, đóng gạch và xây dựng, kỹ thuật xây tháp đạt trình độ cao.
- + Chính trị - Xã hội:
 - Theo chế độ quân chủ chuyên chế.
 - Chia nước làm 4 châu, dưới châu có huyện, làng.
 - Xã hội gồm các tầng lớp: Quý tộc, nông dân tự do, nô lệ.
- + Văn hóa:
 - Thế kỷ IV có chữ viết từ chữ Phạn (Ấn Độ).
 - Theo Hin-đu giáo và Phật giáo.
 - Ở nhà sàn, ăn trầu, hỏa táng người chết.

3. Quốc gia cổ Phù Nam

- Địa bàn: địa bàn chính ở đồng bằng sông Cửu Long, hình thành quốc gia cổ Phù Nam (thế kỷ I), phát triển thịnh vượng (III - V) đến cuối thế kỷ VI suy yếu và bị Chân Lạp thôn tính.
- Tình hình Phù Nam:
 - + Kinh tế: Sản xuất nông nghiệp kết hợp với thủ công, đánh cá, buôn bán.
 - + Văn hóa: Ở nhà sàn, theo Phật giáo và Hin-đu giáo, nghệ thuật ca, múa nhạc phát triển.
 - + Xã hội gồm: Quý tộc, binh dân, nô lệ.

---HẾT---